בעזהשי"ת

שנה ז' - גליון קפ"ג

כרם בית שמואל

פניני תורה וחסידות

יו"ל בס"ד ע"י מכון כרם בית שמואל
שע"י חסידי אלכסנדר
בנשיאות כ"ק מרן אדמו"ר שליט"א

פרשת יתרו
תשע"ו לפ"ק

- הזמנים הם לברוקלין נ.י. -

הדלק"נ	4:51
עלות	5:56
נץ החמה	7:07
סוף זמן ק"ש	9:02
שקיעה	5:10
מוצש"ק ר"ת	6:23

מכרם רבותינו

טיול בכרם ספרי רבותינו הק' ובמשנתם הטהורה

ההכנה במתן תורה לכל הדורות שיקבלו את התורה

בפרשת מתן תורה כתיב "ויוצא משה את העם לקראת האלקים", ודקדק **כ"ק מרן רביה"ק אדמו"ר האחרון זצוקללה"ה הי"ד** למה נאמר "האלקים" בצירוף אות ה', לכאורה היה צריך לומר "לקראת אלקים".

קבלת התורה מתוך הדחק

וביאר בקדשו דהנה מצינו שאופן קבלת התורה הוא ע"י הסתפקות במועט ומתוך עוני ודוחק, ולא מתוך תענוג והרחבה, וכפי שהורו לנו חז"ל (אבות פ"ו מ"ד) כך היא דרכה של תורה פת במלח תאכל ומים במשורה תשתה ועל הארץ תישן וחיי צער תחיה ובתורה אתה עמל. וכן אמר החכם מכל אדם (קהלת ה') "מתוקה שנת העובד" שמי שעובד את ה' הכל טוב ומתוק אצלו ושמח הוא בחלקו המועט שיש לו. ואכן בני ישראל בשעת מתן תורה היו במדריגה גבוהה ונשגבה והיו מוכנים לקבל את התורה מתוך צער ועוני והיו מסתפקים במה שיש להם, וקיימו בעצמם לכתך אחרי במדבר בארץ לא זרועה.

משה רבינו השפיע הרחבה לדורות

אמנם משה רבינו ידע והשיג שלא תמיד יהיו במדריגה נעלה זו, ובניהם אחריהם יצטרכו לשפע והרחבה על מנת שיוכלו לקבל ולקיים את התורה. וכן איתא **בזוה"ק** ש'משה' ר"ת מ'מכון ש'בתו ה'שגיח, שהוא היה הרועה הנאמן המשגיח על צאן מרעיתו ודואג לצרכיהם תמיד עד סוף כל הדורות. ולכן רצה משה רבינו שיקבלו גם עתה את התורה מתוך שפע רב בכדי שיהיה בכך הכנה לדורות כאשר יהיו בנ"י צריכים לכך לקיים את התורה מעושר. ולכן כתיב "ויוצא משה את העם לקראת האלקים" כי הנה 'אלקים' לבד מורה על מידת הדין כנודע, אמנם בתוספת ה' עולה בגימטריא צ"א כמנין הוי"ה אדנ"י יחדיו, ורצה לשלב בזה גם מידת הרחמים ביחד עם הדין, דהיינו שיזכו לקבל את התורה הן מתוך הדחק וההסתפקות, והן מתוך תענוג ועושר. והיינו "ויוצא משה את העם" שמשה רבינו דאג להוציאם מרצונם וממחשבתם שהם רצו לקבל את התורה מתוך עוני, והוא הכניס בהם שפע חדש של "לקראת האלקים" דהיינו בתוספת רחמים וחסדים הרמוזים בשני השמות הוי"ה ואדנ"י הכלולים בתיבת 'האלקים' כאמור, וע"י כן תהא הכנה מיד ולדורות שיזכו בנ"י לקבל את התורה מתוך רוב שפע והרחבה.

וכן נאמר **בתהלים** (ס"ח) גשם נדבות תניף אלקים, היינו שהשי"ת השפיע עליהם גשמי ברכה ורוב שפע בשעת קבלת התורה שיהא בכך הכנה לדורות שיזכו לקיים את התורה מתוך עושר וכבוד. ודבר זה נרמז גם במקרא קודש בפרשתינו, שאמר לו הקב"ה למשה הנה אנכי בא אליך בעב הענן בעבור ישמע העם, הנה 'בעב הענן' עולה בגימטריא כמנין 'מטר' שהוא שפע וגשמי ברכה כנ"ל, וסיבת השפע היתה "בעבור ישמע העם" וגו' כדי שיוכלו ישראל לקבל את התורה בכל המצבים.

קבלת התורה רק ע"י מסירות נפש

ועוד בענין קבלת התורה, דב"ק **כ"ק מרן רביה"ק אדמו"ר האחרון זצוקללה"ה הי"ד**, דהנה אמרו ז"ל (ברכות ס"ג) "אין התורה מתקיימת אלא במי שממית עצמו עליה" דהיינו שבכדי שיהא 'קיום' לתורה אצל האדם לו ולזרעו לדורותיו, צריכים לקבל את התורה מתוך מסירות נפש ודביקות גמורה, ורק אז יהא כלי מוכן לקבל את התורה ושתישאר אצלו לנצח. ודבר זה נרמז בפסוקי קריאת שמע, ואהבת את ה' אלקיך בכל לבבך ובכל נפשך וגו' והיו הדברים האלה וגו' ושננתם לבניך, פי' שאם האדם מקיים "בכל לבבך ובכל נפשך" דהיינו מסירות נפש, אז זוכה להמשך "ושננתם לבניך" וגו' שתישאר אצלו התורה הק' עד סוף כל הדורות. אך מבלעדי מסירות נפש אי אפשר לזכות לכך ולא תישאר התורה לו ולזרעו ח"ו.

ובזה ממתיק רביה"ק הי"ד לפרש את דברי חז"ל (שבת פ"ח. וע"ז ב:) ויתיצבו בתחתית ההר וכו' מלמד שכפה הקב"ה הר כגיגית על ישראל ואמר להם אם אתם מקבלין את התורה מוטב, ואם לאו שם תהא קבורתכם. דהנה בני ישראל בשעת קבלת התורה אכן זכו למדריגה נעלה של מסירות נפש, וכדאיתא (שם בגמרא) אמר ריב"ל כל דיבור ודיבור שיצא מפי הקדוש ברוך הוא יצתה נשמתן של ישראל שנאמר נפשי יצאה בדברו. אך רצה הקב"ה להורות את הדרך ילכו בה תמיד, **ולכן כפה עליהם את ההר כגיגית להראות להם שצריכים מסירות נפש כדי לקבל את התורה ולהיות בבחי' ממית עצמו עליה. ולכן אמר להם אם אתם מקבלים התורה כן בצורה זו של מסירות נפש אזי מוטב ויהא קיום ושארית לתוה"ק אצלכם לעולמי עד, אך אם לאו, דהיינו שח"ו לא תקבלו את התורה במסי"נ, אז "שם תהא קבורתכם" ח"ו היינו שלא יהא שום קיום לתוה"ק אצלכם לדורותיכם אחריכם.**

(כ"ק מרן רביה"ק אדמו"ר האחרון זצוקללה"ה הי"ד)

פריו בעתו

מאמרים מעניני הפרשה

כמו גר שבא להתגייר

הענין מה שכתוב בתורה פרשת יתרו הגֵר קודם מתן תורה, **להורות שאם ירצה האדם לקבל דברי תורה, צריך למסור עצמו להשי"ת בכח גדול, ולהתהפך מהיפוך אל היפוך, כמו הגר שבא לדבק עצמו אל עַם לא ידע מתמול שלשום בני אב ואם,** ורק רצונו למסור נפשו להשי"ת לגמרי ולחסות תחת כנפיו, ואח"כ משפיע לו השי"ת דברי תורה. (מי השילוח)

ללמוד התחזקות מיתרו

ענין הקדמת פרשת "וישמע יתרו" לפרשת מתן תורה, הוא ללמד דעת לבל יתייאש שום איש ח"ו החפץ בחיים האמיתיים, ורואה בעצמו כי כבר עברו עליו עידן ועדנין ואין נוגה לו להאיר עיניו ממחשכים ושיטעום טעם חיים, **ומהקדמה זו יחלץ חושים לבטוח בה' ולצפות לישועה, אם יתרו שלא היה הורתו ולידתו בקדושה זכה להתקרב, ק"ו איש הישראלי נצר מטעי כרם ה' בודאי יוסיף אומץ לצפות ולשמוע וללמוד עד עת בא ישועתו,** כמאמה"כ האלקי מקרב אני וגו', וכמבואר **במדרש** אני הוא שמקרב ואיני מרחק, וכמאמה"כ בחוץ לא ילין גר דלתי לאורח אפתח, כי דלתי שמים פתוחות וכל איש יש לו לצפות שיבוא היום שיתקבל לאורח. וזהו אשרי אדם שומע לי לשקוד על דלתותי יום יום, כי היא עצה לאדם שיהיה שומע ומייחל ומצפה, ואל יתייאש ח"ו, ועל ידי מה, "לשקוד על דלתותי יום יום", ואל יפול לבו על מה שעבר עליו מן הזמנים, רק ישקוד על דלתי שמים, ויהיה שומר ומצפה יום יום, אולי זה היום ירוחם ויתקרב, ויאירו עיניו באור החיים. (תורת אמת לובלין, יו"ד כ"ב שבט)

שמו אל לבם יקרת התוה"ק

בפסוק "ויסעו מרפידים" כתב רש"י להקיש נסיעתן מרפידים לביאתן למדבר סיני, מה ביאתן למדבר סיני בתשובה אף נסיעתן מרפידים בתשובה. ולכאורה מה מלמד בזה לדורות הבאים, ומה נפקא לן מזה. ומפרש **הרה"ק בעל שפתי צדיק מפילץ זי"ע** דהנה איתא **ברמב"ם** הלכות תשובה (פ"ב ה"א) רשע גמור כל ימיו ועשה תשובה ביום מותו אין זוכרין לו מכל רשעותיו, אמנם זהו רק לענין עונש שאין זוכרים לו רשעתו, אבל כדי שיזכה להארה מן השמים, איתא **בזוה"ק** שעל זה כבר צריך להתייגע בהמסת הלב. ולכן מלמדנו הכתוב שהיה בהם דעת בשמעם שיזכו לקבל התורה הקדושה, והלכו בהתלהבות אור זה מן רפידים עד סיני, לכך זכו לעמוד כאיש אחד בלב אחד ששמו אל לבם יקרת התורה הקדושה, ומאסו בכל חמדת עוה"ז.

(שפתי צדיק ל"ה)

מפרי הכרם

לקט אמרי נועם ודברי אלקים חיים מספרים הקדושים

ויחד יתרו על כל הטובה

...וזהו פירוש "ויחד יתרו" עיקר שמחה וחדות יתרו היה במה שזכה לידיעת ולאמונת אחדות ה' שבא לתכלית הידיעה כי הוא יחיד ומיוחד בכל העולם בורא כל עלמין ומסבב כל עלמין ומהוה כל הויות. וזה היה לו יותר מ"על כל הטובה אשר עשה ה' לישראל", וכל העולם ראו ושמעו גדלות ורוממות ה' שנתפרסם בעולם כבוד ה', **כי מבלעדי עזרתו אין עזרה וישועה, וזה היה לו יותר שמחה והטבה 'מֵעַל' כל הטובה, כי זהו דרך אמת בעבדות ה'.** וכן נזכה גם אנחנו להתחזק ולהאמין בתקות צור ישועתינו כי הוא יושיענו ויתגדל ויתקדש כבוד שם שמים בעולם ע"י מעשינו הטובים.

(ספה"ק תפארת שמואל ד')

ביום הזה באו מדבר סיני

בפסוק בחדש השלישי לצאת בני ישראל מארץ מצרים ביום הזה באו מדבר סיני, ויסעו מרפידים ויבואו מדבר סיני וגו'. ויש להבין שהזכיר מעיקרא ביאתם למדבר סיני ואח"כ חזר להזכיר הנסיעה מרפידים והביאה למדבר סיני... ונראה שכאן רמז עצה לאדם, כמו שישראל ברפידים רפו ידיהם מן התורה והיתה חסרה להם התחזקות ולא היה אפשר להם להחזיק עצמם, והתחזקו במה שציירו בעצמם שעומדים לפני הר סיני לקבל התורה, וע"ז באמת נעשו כאילו עומדים לפני הר סיני, כי במקום שדעתו של אדם שם הרי היא כאילו היה שם בפועל, וענין זה החזיק בידם להחליף כח וליסע מרפיון הידים. **וכמו שאמר אדמו"ר החידושי הרי"ם מגור זצללה"ה על מאמר העולם בל"א "אז מען קען נישט אריבער מוז מען ארונטער, ואני אומר להיפוך אז מען קען נישט ארונטער מוז מען אריבער", והיינו כנ"ל שיצייר בנפשו מעלות גבוהות, בזה יחליף כח** כנ"ל.

ובזה יש לפרש מצות זכור בשבת, שפירש **הרמב"ן** בשם **המכילתא** לזכור בכל יום משׁשת ימי המעשה את יום השבת לומר היום יום אחד. והיינו משום דבששת ימי המעשה שהאדם טרוד בעניני מלאכות והבלי עוה"ז יצייר בנפשו כאילו עומד ביום השבת, **שכל איש ישראלי יש לו איזה עלייה בשבת, ואפי' עם הארץ אימת שבת עליו, וזה יחזיק בידו להחליף כח בששת ימי המעשה.** וזה "זכור" שהוא לשון הווה, וכן "שמור" שהוא נמי לשון הווה יש לפרש כענין הזה **שיזכור וישמור עצמו בששת ימי המעשה לבל יתלכלך בגשמיות ביותר כי איך ישא פני שבת.** ואולי נמי זכירת מעמד הר סיני הוא מטעם זה.

(שם משמואל תער"ב)

כה תאמר לבית יעקב

וברש"י "לבית יעקב אלו הנשים, תאמר להן בלשון רכה, ותגיד לבני ישראל עונשין ודקדוקין, פרש לזכרים דברים הקשין כגידין". ונקשה שהרי למעשה בלשון אחד נאמר לכולם, וכמו **שפירש"י** "כה תאמר - בלשון הזה ובסדר הזה". ויתכן לומר כי באמת באלה הדברים לנשים ופחותין שדעתן קלה הם רק דברי פיתוי איך שהקב"ה קירב אותנו והרים אותנו. **אבל אנשים מבינים יודעים שאין זה דבר קטן ושמקבלין בזה עול גדול ונורא לעבוד הבורא עולם ולברר מלכותו ית' בעולם.** ולכן אמר "בלשון הזה ובסדר הזה" שגלוי לפניו ית' שבזה הלשון ימשוך כל אחד לפי דרכו, הנשים בפיתוי, והאנשים בקבלה נוראה...

(שפת אמת תר"נ)

ואשא אתכם על כנפי נשרים

איתא **בספה"ק עבודת ישראל מהמגיד מקאזניץ זי"ע** בשם **הרה"ק הקדושת לוי מבארדיטשוב זי"ע,** כי שֵׁם ה'נשר' נקרא על שם מעשיו - ש'נושר' נוצותיו וחוזר ומתחדש בנוצות חדשים לזמן ידוע, וכמ"ש **רש"י** עה"פ (תהלים ק"ג) תתחדש כנשר נעוריכי, עיי"ש. והיינו שהקב"ה רומז להמתקרבים אליו שאל יתייאשו ואל יראו מגשת אליו, עבור עונותיהם שעשו מקודם, כי העיקר עכ"פ להתקרב מהיום והלאה ושלא לחטוא עוד. **וזה "ואשא אתכם על כנפי נשרים", אף שחטאתם ונשרו הנוצות, עכ"ז אל תאמרו לנפשכם נואש, ותתחזקו בעצמכם שתחזרו בתשובה ותתחדשו מחדש,** כי חפץ חסד הוא ומרבה לסלוח...

(ספה"ק ישמח ישראל ו')

אשכלות הכרם

סיפורי צדיקים מבין ערוגות הכרם

זכור את יום השבת

פעם אחת בא אל **כ"ק מרן רביה"ק אדמו"ר האחרון זצוקללה"ה הי"ד** איש אחד בצעקה ששיכל שני ילדים שנהרגו ע"י רכבת רח"ל, ושני ילדים הנותרים נמצאים בבית חולים, אולי כדאי לו להחליף את דירתו ולשַׁנות את מזלו. וענה רבינו "אודאי ברויך מען טוישען די דירה" (בודאי צריכים להחליף את הדירה), אך הלה לא הבין את דברי רבינו. ושאל אותו רבינו מה אתה עושה ומה פרנסתך, ענה האיש שהוא סַפָּר, שאלו רבינו ומה בענין שמירת שבת קודש? ענה היהודי שמוכרח לעבוד בשבת רח"ל. הרים רבינו את קולו וצעק **"מה אתה חושב כי קירות הבית עושים לך משהו? אם תקבל על עצמך לשמור שב"ק מהיום והלאה אני מבטיח לך שתהיה לך פרנסה והילדים יהיו בעז"ה בריאים, רק תזכור את יום השבת לקדשו ולא לעשות בו מלאכה".**

(תפארת רבותינו)

לא תגנוב... לא תחמוד

אחד מגדולי חסידי ווארקא ואמשינאוו היה **הגה"צ רבי שמחה אבד"ק סאכיניאוו זצללה"ה עליו העיד כ"ק מרן אדמו"ר הזקן מהרי"ד מאמשינאוו זי"ע שהוא היה מהל"ץ צדיקים** (ונכדו כ"ק אדמו"ר רבי יצחק מאמשינאוו זצללה"ה אמר שהיה בו ברבי שמחה כ"כ צדקות עד שלא הבינו איך היה באפשרות בשר ום להגיע לידי צדקות כזו בדרך הטבע). קרה פעם שנגנב סכום כסף באמשינאוו, והחליטו להטיל 'גורל' את מי לחשוד בראשונה ולמשש את כיסו. והנה נפל הגורל על רבי שמחה, וכמובן שכל העולם חייכו בראותם על מי נפל הגורל. אמנם רבי שמחה בגודל תמימותו נענה ואמר להם **"וויייסט עטס דען וואס חמדת הממון קען צוברענגען?"...**

(ימות עולם)

לא תחמוד

סיפר **הרה"ג החסיד רבי שמחה'לע אבד"ק זאריק,** שפעם אחת היה בקודש פנימה אצל **כ"ק מרן רביה"ק הישמח ישראל זי"ע** ביחד עם **הרה"ג החסיד רבי שמואל אבד"ק וועגגראוו,** ובתוך הדברים אמר להם רבינו הק' שמשתוקק מאוד לאיזה ספר, ואמר שיודע שנמצא זה הספר אצל אחד מאנ"ש ואם הייתי אומר לו היה מביא לי הספר, רק... ולא גמר רבינו את הדברים. ושאל אותו רבי שמחה'לע מפני מה, וא"ל רבינו "אני חושש שלא יהיה בכלל לא תחמוד". נענה הרב מוועגגראוו בתמיהה ושאל "על ספר יש לא תחמוד?" וכשמעו זאת נענע רביה"ק בראשו ובאצבעו הימיני ואמר **"צו דעם דארף מען א גאלד געווייכט"** (לזה צריך משקל זהב לשער אם נכשלים בלאו דלא תחמוד או לא)...

(תפארת ישראל)

תבואת הכרם

גרגירים מאוצר הפלפול והדרוש ובדברי הלכה

זכור את יום השבת לקדשו

הנה ידועים דברי **הגמרא** (ביצה ט"ז.) תניא אמרו על שמאי הזקן כל ימיו היה אוכל לכבוד שבת, מצא בהמה נאה אומר זו לכבוד שבת, למחר מצא בהמה אחרת נאה הימנה מניח את השניה ואוכל את הראשונה, אבל הלל הזקן מדה אחרת היתה עמו שכל מעשיו לשם שמים ואומר ברוך ה' יום יום.

ובספר אור זרוע (הל' ערב שבת סי' י"ח) כתב שגם בית הלל מודים לבית שמאי שטוב לנהוג כן להניח את היותר נאה לכבוד שבת, רק כוונת הגמרא לומר שהלל הזקן "אף שכל מעשיו היו לשם שמים" מ"מ לא היה נוהג בענין זה כדברי בית שמאי... ומביא האו"ז ראי' שיש לנהוג כדברי שמאי הזקן ממה דאיתא **בגמרא** (שבת קי"ט.) שעשירים שבשאר ארצות במה הן זוכין, בשביל שמכבדין את השבת, דאמר רבי חייא בר אבא פעם אחת נתארחתי אצל בעל הבית בלודקיא, והביאו לפניו שלחן של זהב משׁוֹי ששה עשר בני אדם, ושש עשרה שלשלאות של כסף קבועות בו, וקערות וכוסות וקיתוניות וצלוחיות קבועות בו, ועליו כל מיני מאכל וכל מיני מגדים ובשמים, וכשמניחים אותו אומרים לה' הארץ ומלואה וגו', וכשמסלקין אותו אומרים השמים שמים לה' הארץ נתן לבני אדם. אמרתי לו בני, במה זכית לכך, אמר לי קצב הייתי ומכל בהמה שהיתה נאה אמרתי זו תהא לשבת, אמרתי לו אשריך שזכית וברוך המקום שזיכך לכך, עכ"ד הגמרא, הרי לנו שנהג הלה כדברי בית שמאי ובא וראה מה עלתה לו בשכר זאת.

והובאו דבריו **במגן אברהם** (או"ח סי' ר"נ, ומציין לדברי **הרמב"ן** בפרשתינו עה"פ זכור את יום השבת שכותב דאין הלכה כבית שמאי בזה). ומציין שגם **ברש"י** בפרשתינו משמע כדברי האור זרוע דנכון לעשות כבית שמאי, שכתב רש"י עה"פ זכור את יום השבת וגו' שכך פתרונו **"תנו לב לזכור תמיד את יום השבת, שאם נזדמן לך חפץ יפה תהא מזמינו לשבת"**, הרי לנו כדעת בית שמאי שבכל יום יזמין את הנאה לשבת.

והנה **בפירוש הקרבן נתנאל על הרא"ש** (ביצה פ"ב ח') כתב דראיית האו"ז ממעשה דהאי קצב, אינו ראיה, מפני שיש לחלק ולומר שכיון דטבח הוא, לכן מצוה עליו להרים מנה יפה לשבת כדי לזַפּוֹת אחרים, שגם העניים והאביונים ימצאו מרגוע לנפשם מאכל טוב, כי בחול רוב הקונים אוכלי בשר ומטעמים המה עשירים, ולקראת שבת באים גם העניים לקנות, ועבורם צריך הוא להשתדל ולהניח בהמה נאה, אבל כל איש בביתו יש לעשות כבית הלל.

והשיג עליו **השפת אמת זי"ע** (בחידושיו לביצה ט"ז.) וכתב "ואיני יודע כוונתו, דכמו דכל יחיד יכול להיות בטוח שיזמינו לו בהמה נאה, כמו כן ויותר יש להטבח להיות בטוח שיזמינו לו עבור העיר בהמה נאה לשבת", וממילא אתי שפיר ראייתו של האור זרוע.

ופריו מתוק לחכי

השפלות וההתנשאות

הנה כבר הארכנו בזה בעבר (עיין מאמר **ופריו מתוק לחכי** בגליון פר' יתרו תשע"ה) בזה הכלל הגדול והנחוץ בעבודת השי"ת, וכפי שמבואר הרבה **בספרי רבותה"ק בשם הרה"ק הרבי רבי בונם מפרשיסחא זי"ע** כי לכל אדם צריך שיהיו לו ב' בחינות, הא' "ואנכי עפר ואפר" והב' "בשבילי נברא העולם". דהיינו, לפעמים ינסה היצה"ר להגביה את האדם ולהביאו לידי התנשאות וגאות ע"י שיתבונן בעצמו כמה כבר הטיב לעשות, והולך הוא בדרך הטוב והישר, ואז צריך האדם להשפיל את עצמו ולחשוב "אנכי עפר ואפר". אך מאידך כשבא היצר להעציב את האדם ולהביאו לידי ענוה פסולה שאין תורתו ועבודתו שוה כלום, אזי יחשוב האדם להיפוך אשר "בשבילי נברא העולם".

שפלות לבד ולא שפלות יתירה

כ"ק מרן רביה"ק התפארת שמואל זי"ע (אות י"ב) פירש בדברי הרבי רבי בונם הנ"ל, שלכן לא נתן הקב"ה את התורה על גבי הקרקע הנמוך ביותר -על אף שבחר בהר סיני המורה על ענוה ושפלות בגלל נמיכותו- ולא חיפש ב'שפלות יתירה'. ולכן נתן הקב"ה את התורה על 'הר סיני' דייקא להורות כי אסור להיות נמוך לגמרי כמו על הקרקע ממש, וכן אסור להתנשא לגמרי כשאר ההרים.

כה תאמר לבית יעקב ותגיד לבני ישראל

ולאור דבריו הקדושים המתיק **כ"ק מרן אדמו"ר שליט"א** לפרש שלכן מצינו במתן תורה "כה תאמר לבית יעקב ותגיד לבני ישראל" שנכללו כאן הן 'אמירה רכה', והן 'דברים הקשין כגידין', להורות שכל אחד מישראל יהיו לו שתי בחינות, האחד של 'אמירה רכה' להתחזק בעת הצורך, והב' של 'דברים הקשין כגידין' להשפיל א"ע בשעת ההתנשאות.

דקדוקים בפסוקים ברישׁ הפרשה

מה נאוו בזה דברי **הרה"ק בעל דברי ישראל ממאדז'יץ זי"ע** שמבאר בזה מקראי קודש ברישׁ פרשתינו, דהנה כתיב וישמע יתרו כהן מדין חותן משה ודקדק **האור החיים הק'** למה אמרה תורה על יתרו שהוא "כהן מדין" שהרי מהראוי היה ש"ראשונות לא תזכרנה" להזכיר עוונותיו הראשונים. וביותר הדבר קשה שהרי כאן בשבחו של יתרו עסקינן וכפי שמביא **רש"י** להלן שהיה יושב בכבודו של עולם ונדבו לבו לצאת אל המדבר מקום תוהו, לשמוע דברי תורה, וא"כ למה יזכיר את גנותו שהיה כומר לעבודה זרה וכהן מדין. עוד מדקדק הדברי ישראל זי"ע שלכאורה יש סתירה בדברי **רש"י** שכתב "וישמע יתרו כהן מדין חותן משה - כאן היה יתרו מתכבד במשה אני חותן המלך" ומשמע מזה שהיה חפץ בכבוד ואכן מתכבד היה במשה, ולהלן הוא אומר "בשבחו של יתרו הכתוב מדבר שהיה יושב בכבודו של עולם ונדבו לבו לצאת אל המדבר" משמע שהיה בורח מן הכבוד...

כהן מדין וחותן משה זה לעומת זה

ומפרש **הדברי ישראל** הענין כך שהכוונה לב' הבחינות בעבודת השי"ת הרמוזים בכאן (וכעי"ז הבאנו במאמר הנ"ל בשם **הרה"ק רבי מנחם מאמשינאוו זי"ע**) דהנה כשנזכר יתרו בעצמו ובגנותו שהיה כומר לעבודה זרה, נעשה מלא בושה וכלימה ובזוי ושפל בעיני עצמו, ולא היה יכול להרים ראש. והנה דבר זה יש בו מניעה גדולה לעבודת הבורא אם ישפיל האדם את עצמו יותר מדאי, וצריך האדם להתחזק ולהגביה את עצמו לעבודת ה' כמו שנאמר (דה"י ב' י"ז) ויגבה לבו בדרכי ה', כידוע. ולכן "וישמע יתרו כהן מדין חותן משה" ר"ל בכל פעם שהזכיר גנותו שהיה כומר לעבודה זרה ושהיה כהן מדין, תיכף ומיד התחזק עצמו במשה ואמר "אני חותן המלך". ומדוקדק היטב לשון רש"י שכתב **"כאן היה יתרו מתכבד במשה" דקדק לומר 'כאן' דוקא, שבעצם תמיד היה בורח מן הכבוד ולא רצה להתרומם ולהתכבד, רק 'כאן' דוקא, סמוך ונראה ל"כהן מדין" כשהזכיר גנותו אז היה מתחזק ומתכבד לומר אני חותן המלך.**

ובזה יבואר גם הפסוק בסמוך "שם האחד גרשם כי אמר גר הייתי בארץ נכריה, ושם האחד אליעזר כי אלקי אבי בעזרי", וכבר דקדקו חז"ל **במדרש** (לקח טוב י"ח ד) למה נאמר אצל אליעזר "ושם האחד אליעזר" לכאורה היה לו לומר "ושם השני אליעזר". אמנם יש לרמז בזה ב' בחינות הנ"ל, שהרי השם 'גרשם' מורה על הכנעה ושפלות כגר בארץ נכריה, והשם 'אליעזר' מורה על התחזקות ובטחון וכמו שאמר "אלקי אבי בעזרי". ולאור האמור הרי לשלימות עבודת הבורא צריך גם שניהם, הכנעה והתחזקות גם יחד, וכל אחד ואחד מישראל צריך להיות בבחינת שני שמות הללו כאחד. וזהו שנאמר "שם האחד גרשם" דהיינו הכנעה ושפלות - כי אמר גר הייתי בארץ נכריה, "ושם האחד" הזה עצמו "אליעזר" **דהיינו בד בבד עם מידת ההכנעה ובאותו אדם אחד עצמו צריך למידת ההתחזקות ובטחון לומר כי אלקי אבי בעזרי...**

במשעול הכרמים

לקט אמרות טהורות ופנינים יקרים בעבודת ימי השובבי"ם (ג)

עיקר התשובה ע"י תורה תפלה וצדקה

...ועל פגם הברית תקנו קדמונינו ז"ל להתענות ולעשות תשובה בימי פרשיות של שובבי"ם כידוע **מספה"ק. והנה הגם שנתמעטו כעת כח הדורות בעוונותינו הרבים ואינם יכולים לעשות סיגופים ותעניות כראוי, עכ"ז מי שנוגע יראת ה' בלבבו צריך להתאמץ בכל יכלתו ולעשות תשובה על זה החטא כי גדול הוא מנשוא. ובפרט בימי פרשיות של שובבי"ם המסוגלים לכך... ועיקר התשובה הוא ע"י תורה ותפלה וצדקה כל אחד ואחד לפי יכולתו, ובפרט בלימוד תורה שבעל פה ולברר הלכה בליבון ובירור יפה,** בזה הוא מקבץ חלקי הטוב והניצוצין קדישין ומברר אותן מתוך הקליפות להוציא בולעם מפיהם, בסוד חיל בלע ויקיאנו (איוב כ') וזהו עיקר התיקון של פגם הברית, כי לימוד תורה שבע"פ בכוונת הלב ובירא שמו ית' הנכבד והנורא...

(מתוך ספה"ק אוהב ישראל לפר' ויחי)

יגיעת התורה בימי השובבי"ם

וממוצא הדברים הנה ימי השובבי"ם ת"ת הם זמן התיקון לחטא הידוע, ויש שמתענים ועושין סיגופים. מוטב שיאמר כל אחד לנפשו **מוטב להשתעבד בביתה של תורה ולצמצם את כל מעשיו ותהלוכותיו שיהיו בדרך התורה ולא להשתעבד לתעניתים וסיגופים. כמו שהגיד כ"ק זקיני האדמו"ר הגדול צללה"ה מקאצק** (יו"ד כ"ב שבט) **שההילוך בדרך התורה הוא הגדול שבסיגופים לגוף,** עכ"ד, ומובן שהאיש השם שכמו להשתעבד לתורה, הן ביגיעת הלימוד והן בצמצום תהלוכת מעשיו עפ"י דרכי התורה, מועיל יותר מכל סיגופי הגוף.

(שם משמואל ויחי תרפ"א)

בל ימתין עד שיתקן ע"י סיגופים

...והתחיל יעקב אבינו להתנצל עצמו בתפילתו שמוכרח הוא להתפלל, אף שירא שמא גרם החטא והוא מלוכלך בעונות מ"מ אין לו עצה אחרת רק להתפלל, **ולא ימתין עד שיתקן העונות והפשעים בסיגופים,** כי אם לא יתפלל ירא פן יבא והכני אם על בנים. וכמבואר **בספה"ק** למשל אם אחד יהיה במלחמה וחבירו יקום עליו לרצחו ויכנו באחד מאיבריו, אזי בל יעמיד את עצמו במקום שונאיו להניח רטיה על מכתו, כי בתוך כך יגבר שונאו עליו ויכנו נפש, רק ימלט כצפור מפח יקוש ולא ישגיח על מכותיו האנושים לחבוש מזורו, עד יבא למקום מנוחה מאויביו. **ומעשה אבות סימן לבנים שכן יעשו כשיהיו ח"ו מלוכלכים בחטאים ועונות יתפללו ויזעקו אל ה' והוא יענם...**

(מדברי כ"ק מרן רביה"ק אדמו"ר הזקן זי"ע
ספה"ק ישמח ישראל וישלח א')

אי אפשר להגיע למדריגות

פעם אחת הוצרך **הרה"ק רבי מאיר יחיאל מאוסטראווצא זי"ע** לשתות את הרפואה הנקראת 'רעבארבערער' שהיתה מפורסמת בימים ההם, וסיפר בשם **הרה"ק רבי חיים דוד דאקטער זצוקללה"ה** (יו"ד כ' שבט, הוא היה בעל תשובה מפורסם שנעשה מגדולי תלמידי הרה"ק הרבי מלובלין ורבי דוד מלעלוב זי"ע) ששמע בשמים שנסתפקו בשני דברים, הא' הוא האם רעבארבערער הוא רפואה, וב' האם יכולים להגיע למדריגות ע"י תעניתים, והמסקנה נשאר כי רעבארבערער הוא רפואה, **אך אי אפשר להגיע למדריגות ע"י תעניתים.**

(ויען יוסף - להג"ר יוסף מאנדלקורן ז"ל)

תשובה מתוך שמחה

הנה עבודה זרה נקראת "עֲצַבֵּיהֶם" על שם שמעציבים לב עובדיהם שצועקים אליהם ואינם נענים (עי' **מצדות דוד** ישעי' מ"ח), ולכן יתרו שעבד כל עבודה זרות שבעולם היה תמיד בעצבות ומרה שחורה, **והיה סבור שכמו"כ להבדיל עבודת הבורא ותשובה היא בעצבות ומרה שחורה, וישב בביתו והיה בוכה על עוונותיו בעצבות ומרה שחורה. אך כשבא אל המדבר וראה שישראל ששים ושמחים בעבודתם לעשות רצון קונם, נעשה גם הוא בחדוה ושמחה, וזהו הענין "ויחד יתרו". כי האמת העיקר בעבודת הבורא הוא שיהא בשמחה, כמו שנאמר עבדו את ה' בשמחה, כי אין השכינה שורה מתוך עצבות, ואף התשובה שבוכה על עוונותיו צריך להיות הבכיה בשמחה דוקא** (עי' זוה"ק ויקרא ח:). וזהו שאמר יתרו "עתה ידעתי - מכירו הייתי לשעבר" היינו ידעתי ש'לשעבר עבירה' הקב"ה מקבלו בתשובה, אך דמיתי שתשובה היא עצבות ומרה שחורה, "ועכשיו ביותר" שתשובה היא שמחה ומביא לידי שמחה כנ"ל.

(דברי ישראל מאדז'יץ)

סיגופים בבחי' חושך

דב"ק **הרה"ק רבי יהושע מאוסטראווא זי"ע** הנה יש שני דרכים לפני הצדיק אשר יוכל על ידם להשיב רבים מעוון, הא' ע"י מה שמדבר להם תוכחת מוסר לעורר לבם בדרכי ה' כי זהו עיקר התשובה, ולא ע"י סיגופים ותעניתים המחלישים כח הגוף שאז לא יהיה להם כח לעבוד את ה' בעת זקנותם, משא"כ כאשר עבודתו הוא בהתבוננות בגדלות השי"ת וע"י זה שב מעומק הלב, דאדרבה כל זמן שמזקינים דעתם מתוספת עליהם כמאמר חז"ל. וזהו ביאור הכתוב "אשרי הגבר אשר תיסרנו י-ה" היינו שה'שֵׂכל' ייסר אותו תמיד כנודע, כי שֵׂם י"ה רומז על המחשבה והשכל. הב' הוא כאשר הצדיק יעורר על האנשים רב חסד בדברים גופניים, הנה מזה יתנו אל לבם לומר מי פעל כל אלה הלא ה', וע"י זה ישובו אל ה'.

ובזה פירש את דברי הפסוק "זאת תהיה תורת המצורע ביום טהרתו" היינו הצדיק שיהא ברצונו להיות 'מוציא רע' מבני ישראל (נוטריקון מצורע) שיעשה עמהם ב' דברים הללו, הא' **שיהא "ביום טהרתו" דהיינו שילמדם הטהרה שהוא בחי' 'יום' היינו ע"י התבוננות בדרכי ה' ותשובה מעומקא דליבא ולא ע"י סיגופים ותעניתים שהם בבחי' חשכת לילה,** וכמו שמצינו בדברי רז"ל לשון חושך ושחור אצל סיגופים, וכמו שאמרו **ש'הושחרו' שיניו בתענית.** ואחר כך "והובא אל הכהן" היינו להמשיך עליהם חסדים (כהן הוא בחי' חסד כמבואר **בספה"ק**) אשר מזה יתנו אל לבם לשוב בתשובה.

(תולדות אדם)

ואנשי קודש תהיון לי

דרכו של **כ"ק אדמו"ר רבי שמעון מסקרנאוויץ זצוקללה"ה** בחסידות היתה נוחה מאד כדרך חסידות **ווארקא,** שמה היו דורשים "ואנשי קודש תהיון לי - **מענטשליך הייליג"** בלי תעניות או סיגופים מיוחדים, שאין דורשים מיהודי אלא לקיים "בכל דרכך דעהו"...

(מגדל עוז)

נוטעי הכרם

כ"ק מרן אדמו"ר הרה"ק
רבי אלימלך מנחם מענדל
מסטריקוב זי"ע
י"ט שבט תרצ"ו

ואלה תולדות

רבינו נולד בשלהי שנת תרי"ט לאביו **הרה"ק רבי דוב בעריש מביאלא זי"ע** בנו של רבינו שר התורה **הגה"ק רבי אברהם מטשעכנוב זי"ע**, ונקרא שמו בישראל **מנחם מענדל**. [נכדו **כ"ק אדמו"ר מסטריקוב זצללה"ה** היה מספר שהדבר היה לפלא בעיני החסידים כי רבו של אביו - ה"ה **כ"ק מרן רביה"ק אדמו"ר הצעיר מהרמ"מ מווארקא זי"ע** עדיין היה בחיים, והיו שאמרו שנקרא ע"ש של **הרה"ק מקאצק זי"ע** שנסתלק באותה שנה (ביום כ"ב שבט) לחיי העולה"ב].

כבר בילדותו הפליאוהו כל רואיו בחריפות שכלו וצדקת דרכיו ביראת ה' טהורה, ואף זכה לקבל מלא חפניים תורה וקדושה מזקינו הגדול מטשעכנוב זי"ע בימי עלומיו. בתקופה זו למד בצוותא עם **כ"ק אדמו"ר רבי שמעון מסקערנאוויץ זי"ע**, שהתייחם מאביו **רבינו הצעיר מווארקא זי"ע** ונתגדל כבן אצל **הרה"ק רד"ב מביאלא.**

אחרי פטירת אביו **הרה"ק מביאלא זי"ע** לא אבה רבינו לקבל על עצמו עול ההנהגה, ונסע עם יתר החסידים אל **כ"ק מרן רביה"ק אדמו"ר הזקן זי"ע**, ולאחריו התאבק בעפר רגלי בנו **כ"ק מרן רביה"ק הישמח ישראל זי"ע** שהעריצו וכיבדו מאד.

בחודש סיון שנת עת"ר לאחר הסתלקות אחיו **הרה"ק רבי אהרן צבי מביאלא זי"ע** החל רבינו להנהיג את עדתו ביד רמה. בתחילה קבע מושבו בעיר סטריקוב ורכש את בית מדרשו של דודו **הרה"ק רבי וואלף סטריקוב'ער זי"ע** (בנו של הגה"ק מטשעכנוב). בפרוץ מלחמת העולם הראשונה עבר רבינו לעיר לאדז' ואח"כ לעיר זגירצעזש הסמוכה, בה הקים את חצירו עד ערוב ימיו.

רבינו נודע בכח תורתו הגדולה בגלה ובנסתר, ובעבודתו וצדקותו ודביקותו בהשי"ת, ואף גם באש אהבת ישראל שיקדה בקרבו כמסורת רבותיו הקדושים **מווארקא ואלכסנדר זי"ע.** חיבה יתירה היתה לו לארה"ק ורבות פעל ועשה למען עניי ארי", ואף זכה לחונן את עפרה פעמיים, בשנת תרפ"ד ובשנת תרצ"ה, ואף קשר קשרי ידידות עם גדולי ארי" ובתוכם **הגאון רבי יוסף חיים זאנענפעלד זצללה"ה.**

ביום ב' שבט תרצ"ו נסע רבינו להלויית מחותנו **הרה"ק רבי יוסף מאמשינאוו זי"ע** שהתגורר באטוואצק, שם נחלה בדלקת ריאות קשה, ונשאר למנוחה בבית בנו **הרה"צ רבי יוסל'ע לנדא הי"ד באטוואצק.** בשבת האחרונה עוד ערך את שולחנו הטהור ואמר תורה בהתלהבות, במוצש"ק בעת שזימרו 'המבדיל' ציווה לשנות הניגון בתיבות "נתנו בידך כחומר", וחרדה גדולה אחזה בלב הנוכחים. ביום שלישי י"ט לחודש שבט שנת תרצ"ו ביושבו בבית בנו באטוואצק, ומתעמק **בספה"ק עץ החיים למהרח"ו ז"ל** נסתלק רבינו, והובל לקבורה במספד רב בבית העלמין הגדול שבווארשא.

גדלותו בתורה

רבינו נודע בגאונותו העצומה בכל חדרי תורה, והוי עובדא כשנתארח פעם בעיר אחד, נתעוררה שאלה בבית המטבחיים אודות כשרות בהמה אחת, משלא מצאו הלומדים אסמכתא מכריעה לדעתם, פנו לאכסנייתו של רבינו, רבינו עיין בשאלה שהוצעה לפניו, וכהרף עין השיב **הרי יש ירושלמי מפורש במס' פלונית** שם נמצאת ראיה מכרעת להכשרת הבהמה.

מלבד גדלותו בנגלה היה כחו גדול בחכמת האמת, וכעדות נכדו **כ"ק אדמו"ר מסטריקוב זצללה"ה,** שהיה מאריך במקומות מסויימים בתפילה כשהוא מתעמק במחשבה זמן רב, והיה רגיל לכתוב עלי גליון את חידושיו מדי יום ביומו וגם את הערותיו **בסידור האר"י** בנוסח התפילה רשם בצידי הסידור. אך במקום גדולתו שם אתה מוצא ענוותנותו ומחשש גיאות היה גונז את כתבי חידושיו.

עמוד צלותהון דישראל

העיד תלמידו החסיד המופלג **רבי נח גד ווייינטרויב זצ"ל** "מי שלא ראה את רבינו באמירת 'מזמור לדוד' בקבלת שבת או ב'עזרת אבותינו' **לא ראה התלהבות מימיו,** בכל כוחותיו ממש עד שכל שומעיו הרהרו תשובה בלבם, וכן ב'נשמת' אמר בקול גדול כל ארכובותיו דא לדא נקשן ופניו בוערים כלפידים".

זורע צדקות

רבינו התבטא פעם ואמר "מילדותי אני נוטל כסף כדי להחיות יהודים", ואכן היתה לו עבודה מיוחדת במידת החסד כל ימי חייו. משהגיע לפתחו מעשה צדקה או חסד היה עוסק בה במסירות נפלאה עד שנמצא מזוז ומרפא למצוקת הנצרך.

ואודות ענין זה מסופר בפי חסידים שרבינו עמד פעם סמוך ונראה לרבו **כ"ק מרן רביה"ק הישמח ישראל זי"ע** בשעה שקיבל את הקהל (כן היה דרך גדולי התלמידים והחסידים לעמוד סביבות **רבותה"ק** והיו שומעים אז את הוראותיהם ודבריהם הק') ופנה **רביה"ק הישמח ישראל** אל רבינו והחווה בידו הקדושה על ערימת הקוויטלעך שנערמה על שולחנו ואמר "איר זעהט, דריי פערטל פון דעם בערגל וואלט איך ארלעדיגט ווען איך האב געגנג געלט", ברמזו על מצב הפרנסה הקשה שהיה אז בפולין.

משעלה רבנו על כס ההנהגה המשיך ביתר עוז לתבוע ממעריציו להרים תרומתם בעין יפה, עבור העניים הדחוקים. ומסופר על אחד מחסידיו שתינה לפניו צרתו, שהבעה"ב שלו פטרו מעבודתו, ובביתו שוררת חרפת רעב, רבינו לא השתהה קם ועזב את הכל ויצא בחשכת ליל עם משמשו כשהוא מועיד פעמיו למעונו של אחד מאנ"ש שהיה ברשותו מפעל גדול, רבינו הקיש על דלתו וציוה על החסיד המופתע להכניס את אותו יהודי בין עובדי המפעל...

מידת אהבת ישראל

כחו ותקיפותו של רבינו היתה מהולה באהבת ישראל, כדרך רבותינו הקדושים מווארקא ומאלכסנדר שהתייחדו במדה זו, ורבינו המשיך וצעד בדרך סלולה זו וכל ימיו דאג במסירות נפש עבור כל אחד ואחד מישראל, ואהבם כנפשו ממש, כפי שמתבטא באחד מאגרותיו "אני כותב כל זאת מחמת מר נפשי ומרגיש צער עניים ואביונים חסר לחם רח"ל", ובאגרת אחרת כותב "היום קבלתי מכתבך וקראתי היטב, ובמסתרים תבכה נפשי אבל מה אוכל לעשות רק לבכות עמכם".

וכך דרש רבינו בדברי **המדרש** עה"פ "ומשה היה רועה - א"ל הקב"ה למשה יש לך רחמים לנהוג צאנו של בשר ודם כך שכל גדי שהיה משה רבנו רואה שהוא צמא מיד מרכיבו על כתיפו ומוליכו לבאר לשתות מים חייך אתה תרעה צאני צאן ישראל". ולכאורה תמוה הרי זה היפך האחריות לעזוב עדר שלם של גדיים עבור גדי בודד, אלא -ביאר רבינו לפי דרכו- מזה נראה שכך נבחן מנהיג ישראל האם יודע הוא שהעדר כולו מורכב מהרבה גדיים וכל אחד הוא יחיד בפני עצמו...

מידת האמת

מדת האמת היתה טבועה בנפשו של רבינו, ובפי זקני החסידים מסופר על הפחד שהיה במחיצתו אפי' על תנועה שאין כולה אמת. ופעם ביאר רבינו את הכתוב במגילת אסתר "דברי שלום ואמת", ולמה על אמת לא אמר הכתוב "דברי אמת", וביאר לפי דרכו דעל "שלום" צריך להרבות בדברים לפייס ולרצות עד שישרור השלום, ולכן צריכים "דברי שלום", אולם על "אמת" א"צ לומר כלום כי האמת מדברת בעד עצמה...

קדוש יאמר לו

בערוב ימיו כאשר נחלה רבינו קשות, ציוה להוסיף לשמו את השם **"אלימלך"** ע"ש **הרה"ק הרבי רבי אלימלך מליזענסק זי"ע.** וסיפר החסיד הישיש רבי זושא גערליץ ז"ל שזכה לשמשו בתקופה זו, והלך עמו אל הרופא בעת שנצרך לעבור טיפול קשה אשר היסב לו יסורים גדולים, באמצע הטיפול יצא הרופא החוצה בהתפעלות ואמר "מי הוא זה היהודי המיוחד הזה, כי בטיפול הזה שאני עושה לאנשים אחרים הם צועקים בקולות רמים אך ממנו איני שומע אפי' אנחה קלה, אין זה אלא שהוא איש אלקים (א געטליכער מאן)".

זמורות הכרם

• אמרות טהורות על ספר תהלים •

וַאֲנִי תְּפִלָּתִי לְךָ ה' עֵת רָצוֹן (פ"ט י"ז)

התעוררות לתפלה והלכותיה

לרגל יומא דהילולא של **הרה"ק רבי יחיאל מאיר מגאסטאנין זי"ע** (כ"א שבט) נעתיק כאן קטע מדברי הספד וקינה שנכתב עליו בספר **בכי הרי"ם,** וזה לשונו:

...ולדוגמא קטנה אזכיר מענין עניית 'ברוך הוא וברוך שמו' בין ברוך שאמר לשמונה עשרה, בשחרית, וכן בערבית, אשר ידוע לכל כי לא נלאה נשוא כמה וכמה שנים להזהיר בעם שלא יפסיקו בו, עד אשר ביצע מעשהו, ונתפרסם בעולם דין זה. ונוכל ללמוד מזה עד כמה היה יקר בעיניו כבוד ה' שכל זמן שהרגיש שנמצא עוד אחד מן הבאים אצלו שאינו יודע דין זה, או ששוכחו בשעת תפלה, לא היה חס על כבודו וטרח להכריז כן ברבים בכבודו ובעצמו.

ועד כמה היה נותן נפשו על ענין דקדוק מלות שבברכות ותפילות, ועניית אמן, ואמן יהא שמיה רבה, להוכיח בשער עמו בדברים קשים כגידין, ולהזהיר את העם עליהם בכלל, ובפרטות לכל אחד ואחד. ופעם אחת שמעתי ממנו בזה"ל: עם זו יצרתי לי תהלתי יספרו (ישעיה מ"ג), **ואם כן איך יכולים לזלזל שלא לדקדק בזה אחרי שעיקר היצירה לישראל היה רק לזה שיספרו תהלתו...** (בכי הרי"ם)

וַאֲנִי עָנִי וְכוֹאֵב יְשׁוּעָתְךָ אֱלֹקִים תְּשַׂגְּבֵנִי (פ"ט כ')

לבקש על צער השכינה

דב"ק **כ"ק מרן רביה"ק התפארת שמואל זי"ע:** "ואני עני וכואב" אע"פ שאני עני במעשי ואין לי העזה ומצח להרים ראש, בושתי וגם נכלמתי להרים פני אליך אלקי. עם כל זה "ישועתך אלקים תשגבני" עיקר תפלתי היא 'ישועתך אלקים', לא לנו ה' לא לנו כי לשמך תן כבוד, שיתגדל ויתקדש שם שמים בעולם, כי אפילו ברא בישא יוכל להרגיש צער ואי כבוד של אבותיו, עשה למען כבודך ותשגבנו בישועתך, ונגילה ונשמחה בישועתך... (ספה"ק תפארת שמואל בכ"מ)

וַאֲנִי עָנִי וְכוֹאֵב יְשׁוּעָתְךָ אֱלֹקִים תְּשַׂגְּבֵנִי (פ"ט כ')

ישועת ה' כאשר יודעים אנו שהכל ממנו

פירש **כ"ק מרן רביה"ק אדמו"ר האחרון זצוקללה"ה הי"ד:** "ואני עני וכואב" אני יודע עניות דעתי שאין לי כלום והכל מכח השי"ת במתנת חנם, וכיון שהכל מהשי"ת ממילא זהו "ישועתך אלקים", כביכול ישועת הקב"ה, וכדברי קדשו של **הרה"ק בעל אוהב ישראל מאפטא זי"ע** (אוהב ישראל פר' אחרי ד"ה בואת) על מה שאנו אומרים "כתרו ישועה" שכשישראל נושעים נעשה מזה כתר להקב"ה.

(כ"ק מרן רביה"ק אדמו"ר האחרון זצוקללה"ה הי"ד)

ברכת מזלא טבא לאנ"ש שהשמחה במעונם

מו"ה **שמעי' לעבאוויטש** הי"ו, ווילאמסבורג.....לרגל הולדת בנו

מו"ה **יוסף פירסט** הי"ו, באראַ פּאַרק.....לרגל הולדת בנו

מו"ה **אלי' פישער** הי"ו, באראַ פּאַרק.....לרגל הולדת בנו

הרב **אהרן אויש** הי"ו, באראַ פּאַרק.....לרגל הולדת בנו

מו"ה **אלי' קרויס** הי"ו, ווילאמסבורג.....לרגל הולדת בתו

מו"ה **מאיר הורניג** הי"ו, לעיקוואד.....לרגל בר מצוה של בנו **אברהם חיים** נ"י

מו"ה **ברוך אברהם גראס** הי"ו, לעיקוואד.....לרגל בר מצוה של בנו הב' **משה** נ"י

יהי רצון שיזכו לרוב תענוג ונחת דקדושה

התודה והברכה נתונה בזה לידידינו הנכבד ברוך הכשרון הרב **חיים צבי שיינבאך** הי"ו מארה"ק שנהג בנו טובת עין ומסר לנו מאמר נפלא שערך על תולדות חייו של רבינו שמתוכה לקטנו וערכנו את המאמר הנוכחי, תשוח"ח לו

להערות וכן לקבל הגליון באי-מייל kerembeisshmiel@gmail.com